

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ن، وَالْقَلَمِ و مَا يَسْطُرُونَ...

فونتا

پژوهشی درباره فونت

نویسندگان:

حمید رضا نیرومند

الهام بیژن

سرشناسه	: نیرومند، حمیدرضا، ۱۳۶۵
عنوان و نام پدیدآور	: فونتا: پژوهشی درباره فونت/ نویسندگان: حمیدرضا نیرومند، الهام بیژن
مشخصات نشر	: کرج: دانش محام، ۱۳۹۵
مشخصات ظاهری	: ۱۴۴ ص.: مصور(رنگی)، جدول، نمودار. ۴۱×۱۲ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۰-۱۹۴-۷
قیمت	: ۹۱۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: فونت های کامپیوتری
موضوع	: Computer fonts
شناسه افزوده	: بیژن، الهام، ۱۳۷۱
رده بندی کنگره	: ۱۳۹۵ ف۹/ن۹/۷/۲۵۰/Z
رده بندی دیویی	: ۶۸۶/۲
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۶۳۱۶۰۸

انتشارات دانش محام

عنوان کتاب	: فونتا
موضوع	: پژوهشی درباره فونت
نویسندگان	: حمیدرضا نیرومند، الهام بیژن.
نوبت چاپ	: اول، بهار ۱۳۹۶
تیراژ	: ۱۰۰۰ نسخه
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۳۰-۱۹۴-۷
قیمت	: ۹۱۰۰ تومان

ISBN:978-600-430-194-7

مرکز پخش: کانون فرهنگی آفتابگردان (<http://Aftab.cc>)

کلیه حقوق این اثر متعلق به مؤلفین می باشد.

مقدمه

هر چند امروزه واژه «فونت» بیش از همه ذهن‌ها را به سمت «قلم کامپیوتری» منحرف می‌کند، اما می‌توان اختراع فونت را همزمان با اختراع خط، یعنی چیزی حدود چهار هزار سال پیش از میلاد دانست. از آن زمان تاکنون، فونت مسیر طولانی و پرماجرایی را پیموده است. کتابی که پیش روی شماست، فونتا، نگاهی کوتاه دارد به این مسیر طولانی!

مسیر تحولات فونت را می‌توان به سه دوره اصلی تقسیم نمود:

- دوران اختراع خط و الفبا؛ یعنی از چهار هزار سال پیش از میلاد تا اختراع اولین دستگاه چاپ
- دوران دستگاه‌های چاپ کاغذی؛ یعنی از اختراع دستگاه‌های چاپ تا آن زمان که بشر توانست اولین کاراکترها را بر روی صفحه‌نمایش یک کامپیوتر نمایش دهد (یعنی سال ۱۹۴۶ میلادی و با ساخت کامپیوتر انیاک)

- دوران مدرن؛ یعنی از اختراع کامپیوتر تا به امروز، یعنی دوران ظهور پدیده‌ای به نام وب

بررسی‌هایمان نشان داد که فقدان منبعی که نگاهی داشته باشد به این دوران‌ها احساس می‌شود؛ بنابراین با جمع‌آوری و مطالعه ده‌ها منبع مختلف، گلچینی فراهم کردیم تا نقطه‌ی آغازینی باشد برای دانشجویان و علاقه‌مندان به کار در زمینه فونت.

بلاشک این کتاب می‌توانست بسیار حجیم‌تر و پرمحتواتر باشد، اما همانطور که گفته شد، تلاش ما جمع‌آوری ملزوماتی بود که دانستن آن‌ها برای یک طراح فونت و علاقه‌مند به این مبحث ضروری است.

با توجه به پراکندگی و کارهای ضعیفی که به‌ویژه در فونت فارسی شاهد هستیم، امیدواریم با ارائه این کتاب و کتب مشابه، فونت فارسی به جایگاهی که شایسته آن است، برسد. إن شاء الله

حمید رضا نیرومند

الهام بیژن

فهرست مطالب

۱	فصل اول	۵.....
۱-۱	مقدمه	۵.....
۱-۲	الفبای abc از کجا نشأت گرفت؟	۶.....
۱-۲-۱	سومر؛ خط میخی	۷.....
۱-۲-۲	مصر؛ خط الهه‌ها	۱۰.....
۱-۳	اولین الفباها	۱۳.....
۱-۳-۱	وادی الهول	۱۳.....
۱-۳-۲	الفبای سینایی بدوی	۱۵.....
۱-۳-۳	فینیقی‌ها	۱۷.....
۱-۴	یونان؛ ایجاد مصوت‌ها	۱۹.....
۱-۵	اتروسکان	۲۱.....
۱-۶	حروف بزرگ روستیک	۲۲.....
۱-۷	Uncial و Half Uncial (ورود حروف کوچک)	۲۳.....
۱-۸	روم؛ ورود فن چاپ	۲۵.....
۱-۹	فونت‌های غیرمعمول قرن پانزدهم میلادی	۲۷.....
۲	فصل دوم	۲۹.....
۲-۱	فونت‌های Bitmap	۳۲.....

۲-۲	تغییر اندازه	۳۵
۲-۳	فرمت‌های فونت بیت‌مپ	۳۷
۲-۴	فونت‌های Outline	۳۸
۲-۵	انواع مختلف فرمت‌های فونت Outline	۴۱
۲-۵-۱	فونت‌های نوع ۱ و نوع ۳	۴۱
۲-۵-۲	فونت‌های TrueType	۴۲
۲-۵-۳	فونت‌های OpenType	۴۳
۲-۶	فونت‌های مبتنی بر حرکت	۴۴
۲-۶-۱	فرمت‌های فونت مبتنی بر حرکت	۴۶
۲-۷	AAT یا تایپوگرافی پیشرفته شرکت Apple	۴۸
۲-۸	شناسایی فونت‌ها از یکدیگر	۴۹
۳	فصل سوم	۵۳
۳-۱	چگونه یک فونت طراحی کنیم؟	۵۳
۳-۱-۱	طراحی گرافیک فونت	۵۳
۳-۱-۲	اجرا در کامپیوتر	۵۸
۳-۲	کار با نرم‌افزارهای طراحی فونت	۵۸
۳-۲-۱	ایجاد یک مجموعه کاراکترهای جدید	۶۱
۳-۲-۲	طراحی هر کاراکتر به شکل مجزا	۶۲
۳-۲-۳	نام‌گذاری فونت و سازندگان و مشخصات کلی فونت	۶۳

- ۶۳..... ذخیره یا Generate کردن ۳-۲-۴
- ۶۴..... معرفی نرم افزارهای طراحی و کار با فونت ۳-۳
- ۶۴.....Apolisoft Font Fitting Room Deluxe ۳-۳-۱
- ۶۴.....Fontexpert ۳-۳-۲
- ۶۵.....FontLab Studio ۳-۳-۳
- ۶۶.....Printers Appreintice ۳-۳-۴
- ۶۷.....Serif Font Manager ۳-۳-۵
- ۶۷..... MyScriptFont.com ساخت فونت به صورت آنلاین با ۳-۳-۶
- ۶۸..... تنظیم فاصله در تایپوگرافی ۳-۴
- ۷۰..... حروف چینی فلزی ۳-۵
- ۷۳..... تایپوگرافی دیجیتالی ۳-۶
- ۷۴.....مقادیر فاصله گذاری ۳-۶-۱
- ۷۷.....جداول کرنینگ (جدول فاصله گذاری) ۳-۶-۲
- ۸۱.....کرنینگ خودکار و دستی ۳-۶-۳
- ۸۴.....کرنینگ (فاصله گذاری) نسبی ۳-۶-۴
- ۸۶.....ابزارهای اعمال کرنینگ ۳-۶-۵
- ۸۹.....کرنینگ در مرورگرهای وب ۳-۶-۶
- ۸۹.....ادراک کرنینگ ۳-۶-۷

۹۳.....	فصل چهارم	۴
۹۳.....	۴-۱ تاریخچه‌ای بر فونت فارسی	
۹۸.....	۴-۲ چالش‌های طراحی فونت فارسی	
۱۰۶.....	۴-۳ نکاتی درباره طراحی فونت فارسی	
۱۱۲.....	۴-۳-۱ ضخامت حروف	
۱۱۴.....	۴-۴ لزوم شناسنامه‌دار کردن فونت فارسی	
۱۱۶.....	۴-۵ فونت خط زبان‌های ایرانی باستان	
۱۲۶.....	۴-۶ نام‌گذاری و مشخصات فونت	
۱۲۶.....	۴-۶-۱ نام‌گذاری فونت	
۱۳۰.....	۴-۶-۲ مشخصات فونت	
۱۳۱.....	فصل پنجم	۵
۱۳۱.....	۵-۱ فونت در وب	
۱۴۱.....	۵-۲ تایپوگرافی در وب	
۱۴۲.....	۵-۲-۱ تضاد	
۱۴۳.....	۵-۲-۲ اندازه	
۱۴۴.....	۵-۲-۳ سلسله‌مراتب	
۱۴۵.....	۵-۲-۴ فضا	
۱۴۶.....	منابع	